ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЯКОСТІ ОСВІТИ
ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

за результатами соціологічного дослідження

«ОЦІНЮВАННЯ СВОГО НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ (ПРОФЕСІЙНОЮ) ПРОГРАМОЮ («СТОМАТОЛОГІЯ»)»

Харків – 2026

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДОСЛІДЖЕННЯ ТА РЕСПОНДЕНТІВ/-ОК

Соціологічне дослідження «Оцінювання свого навчання за освітньою (професійною) програмою («Стоматологія»)» було проведено у січні 2026-го року.

Дослідження включало такі етапи:

- польовий етап (збір даних) (січень-лютий 2026),
- аналіз даних (лютий 2026),
- підготовку підсумкового аналітичного ілюстрованого звіту (березень 2026).

У дослідженні застосовувалася методика напівстандартизованого онлайн-опитування (форма складалася з 28 запитань). Опитування відбувалося на анонімній основі. Вибіркова сукупність як така не формувалася: посилання на електронну форму було розіслано через корпоративну пошту усім здобувачам освіти, які навчаються в рамках освітньої програми «Стоматологія» (II (магістерський) рівень освіти).

У підсумку в дослідженні взяло участь 223 респондента/-ки, що є аналітично достатньою кількістю, згідно загальної кількості здобувачів/-ок ОП «Стоматологія».

Розподіл за роками навчання: 1-й курс – опитано 50 осіб (що склало 22,4 % від загальної кількості опитаних), 2-й курс – 37 осіб (16,6 %), 3-й курс — 106 осіб (47,5 %), 4-й курс — 13 осіб (5,8 %) та 5-й курс — 17 осіб (5,8 %).

Отримані в ході опитування дані представлені візуально за допомогою 11 діаграм.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Перші питання опитування спрямовані на визначення рівня задоволеності здобувачів/-ок від вибору для навчання університету (ХНМУ), певної освітньої програми («Стоматологія») та задоволення від роботи кафедр університету (рис. 1). Переважна більшість здобувачів/-ок задоволені

вибором університету (88,8 %), навчанням за освітньою програмою (89,7 %) та роботою кафедр (74,5 %). Незадоволених (радше незадоволених або/та абсолютно незадоволених) виявлено незначну кількість: 0,9 %, 0,9 % та 1,3 % відповідно. Варіант «У чомусь так, у чомусь – ні» обрали 10,3 % здобувачів/-ок стосовно вибору ХНМУ, 9,4 % — стосовно освітньої програми, а 23,8 % — щодо роботи кафедр.

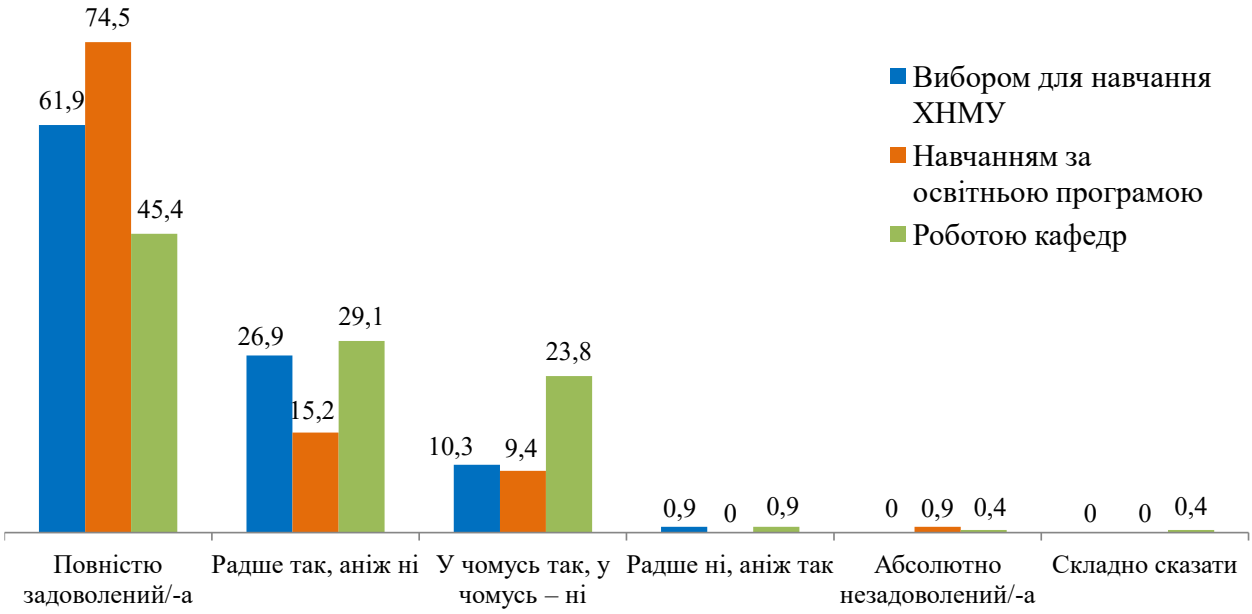

Рис. 1. Задоволеність вибором для навчанням ХНМУ, навчанням за освітньою програмою та роботою кафедр (%)

Очікування від ХНМУ повністю співпали з реальністю або радше співпали для більшості респондентів/-ок, а саме, для 74,5 %. Здобувачів/-ок, очікування яких абсолютно не співпали чи радше не співпали, виявилось 3,1 %. Варіант «У чомусь так, у чомусь – ні» обрали 21,1 %. Не змогли відповісти на питання 1,3 % опитаних.

Переважна більшість здобувачів/-ок (71,3 %) позитивно оцінюють якість освітнього процесу в університеті (див. рис. 2). Частина опитаних — 28,7 % — зайняли нейтральну позицію, обравши варіант «у чомусь добре, у чомусь – ні». Не було респондентів/-ок, які дали б негативну оцінку.

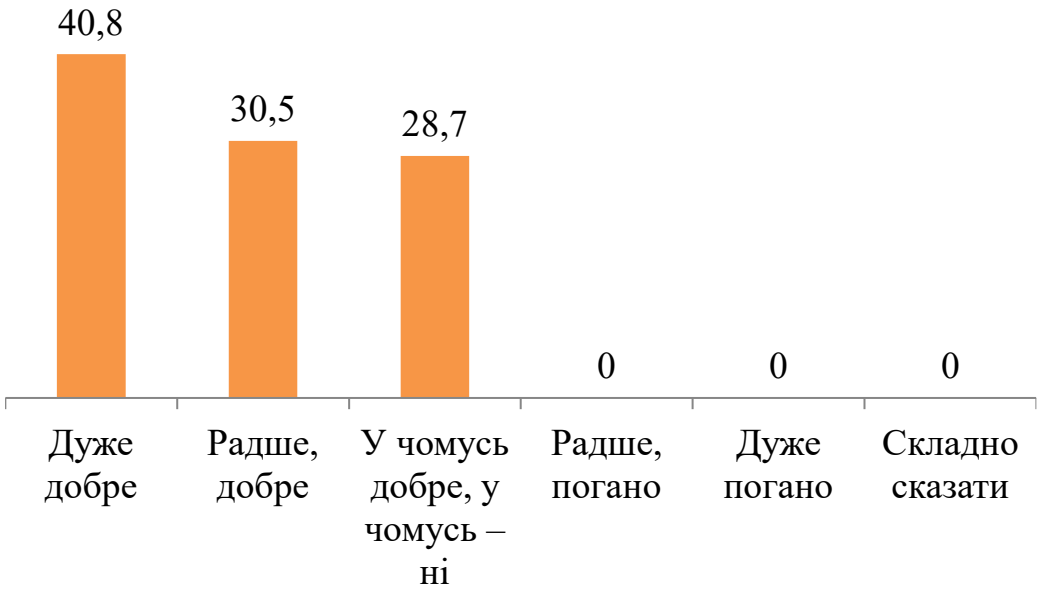

Рис. 2. Сприйняття освітнього процесу (%)

Необхідно зазначити, що більшість опитаних (88,3 %) погоджується з тим, що освітній процес в університеті враховує світовий науковий досвід на високому та достатньому рівні, а також 82 % вважають, що освітнє середовище ХНМУ задовольняє їхні наукові та освітні інтереси.

На рис. 3 відображено розподіл думок здобувачів/-ок щодо «агентів впливу» на якість освіти. Найбільший вплив, на думку респондентів/-ок, мають викладачі (78,5 %), які посіли першу позицію у рейтингу. Другою за значущістю групою названі здобувачі/-ки освіти (67,3 %).

Дещо нижчі показники отримали Міністерство освіти і науки України (60,1 %) та Навчально-науковий інститут якості освіти (57 %). Близько половини опитаних вважають впливовими також адміністрацію університету (54,7 %).

Найнижчі оцінки у цьому «рейтингу впливу» отримали завідувачі кафедр (52,9 %), що свідчить про відносно менше сприйняття їхнього впливу на якість освітнього процесу серед здобувачів/-ок.

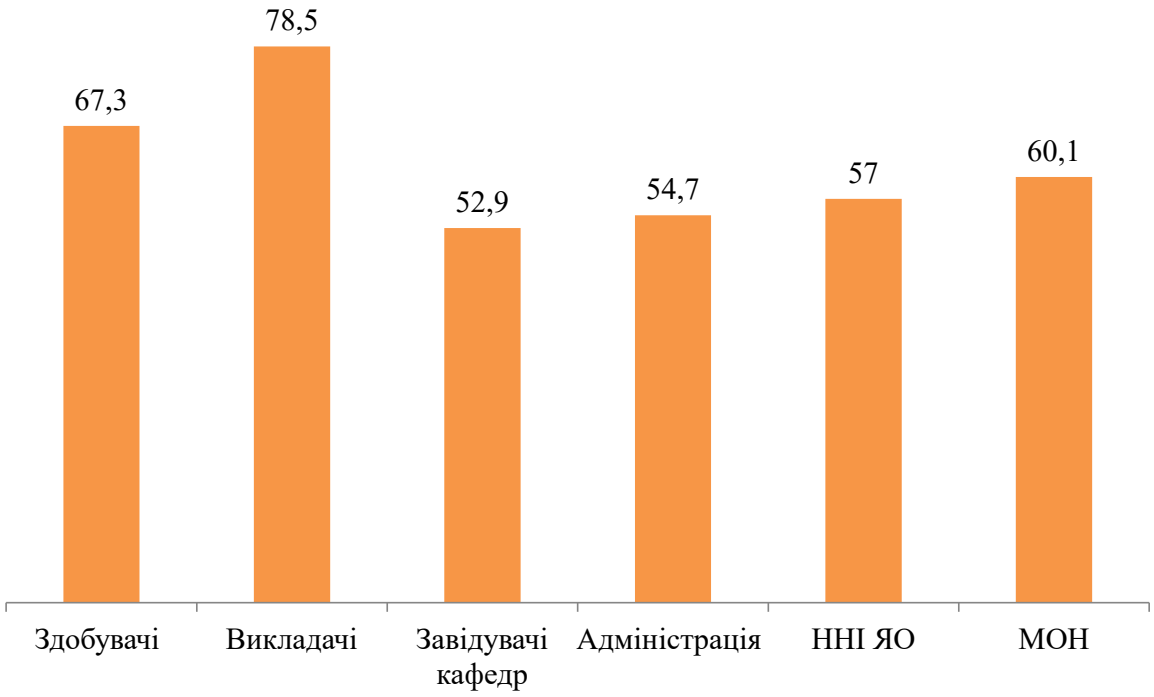

Рис. 3. Вплив «повною мірою» на якість освіти (%)

На рис. 4 відображено результати опитування щодо поінформованості здобувачів/-ок про ключові компоненти освітнього процесу до початку навчання. Найчастіше респонденти/-ки відзначали обізнаність щодо цілей та завдань навчання (85,2 %), змісту навчання (84,3 %) та методів і форм навчання (82,5 %). Такі компоненти, як критерії оцінювання, заплановані контрольні заходи (заліки, іспити тощо) також отримали високі оцінки — 78 %. Найнижчим виявився показник інформованості щодо очікуваних результатів навчання — 76,7 %.

Рис. 4. Поінформованість до початку навчання (%)

Більшість опитаних (85,3 %) повністю задоволені або радше задоволені своїм рівнем поінформованості; радше незадоволених та абсолютно незадоволених виявилось 0,8 %. Ще 13,9 % обрали серединний варіант «У чомусь так, у чомусь – ні».

Наступний блок запитань стосувався оцінки особливостей проведення занять. Найчастіше під час практичних занять, за оцінками здобувачів/-ок, викладачі використовують такі методи (див. рис. 5): «демонстрація презентації» (92,4 %), «розповідь, пояснення» (88,8 %), «усне опитування» (87,9 %), «тести» (87,4 %), «обговорення» (78,5 %) та «бесіда» (65,5 %).

Серед менш поширених форм згадуються «дискусії» (56,1 %), «самостійна робота з навчальним матеріалом» (55,2 %) та «реферати, доповіді, повідомлення» (54,3 %).

Водночас, досить рідко використовуються такі форми, як «письмові контрольні роботи» (25,1 %), «письмові творчі роботи» (15,7 %), «рольові

ділові ігри» (10,8 %) та «використання симуляційного обладнання» (7,6 %).

Рис. 5. Методи і форми, що викладачі найчастіше використовують на практичних заняттях (%)

Більшість опитаних, 79,4 %, вважають застосовані методи і форми ефективними; 77,6 % опитаних вважають застосовані форми і методи викладання відповідними їхній освітній програмі; 63,2 % вважають їх сучасними та інноваційними. Неефективними ці методи вважають 1,3 % респондентів/-ок, несучасними — 8,1 % та 1,3 % не вважають їх відповідними освітній програмі.

Щодо впливу на те, яким чином проходять заняття, 43,1 % опитаних зазначили, що вони мають на методи та форму проведення занять суттєвий чи обмежений вплив; 32,7 % респондентів/-ок вважають, що такого впливу не мають, а ще 24,2 % не змогли надати однозначну відповідь.

Частина опитаних, 14,3 % респондентів/-ок, висловлювали викладачам та/або представникам адміністрації зауваження та пропозиції щодо

оновлення освітніх програм зі спеціальності. Усі з тих, хто висловлював пропозиції (100 %), вважають, що їхні поради були враховані.

Як видно з результатів опитування (див. рис. 6), 74,9 % здобувачів/-ок вважають, що переважна більшість викладачів забезпечує їм можливість швидко отримати консультацію у разі потреби. Ще 19,3 % зазначили, що звертаються лише до окремих викладачів. Лише 1,3 % респондентів/-ок повідомили про відсутність такої можливості, а 4,5 % не змогли однозначно відповісти.

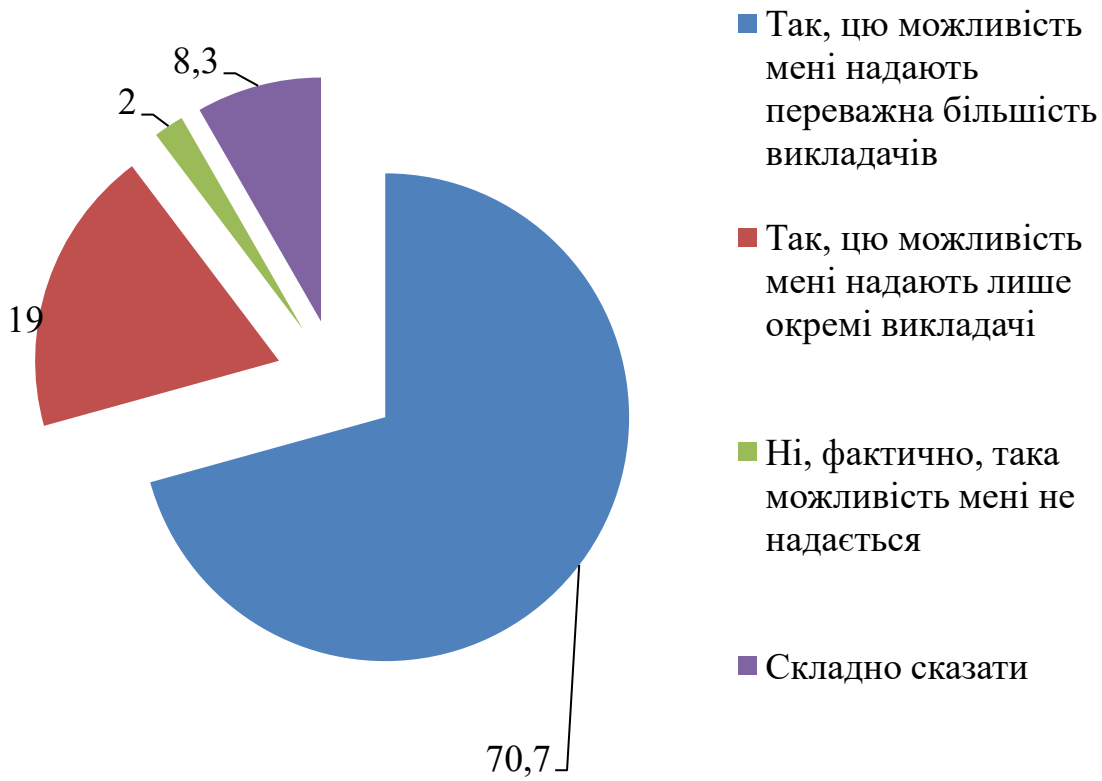

Рис. 6. Наявність можливості оперативно проконсультуватися з викладачами щодо навчання (%)

Оцінюючи ставлення викладачів до студентів, більшість опитаних (72,6 %) вказують на об’єктивність та неупередженість педагогів (протилежну думку підтримує 3,6 % опитаних, та 23,8 % респондентів/-ок не мають щодо цього певної думки). Більшість здобувачів/-ок, 74,9 %, вказали, що мають вільний доступ до інформації щодо критеріїв оцінювання.

Серед запитань було оцінити за п’ятибальною шкалою різні аспекти навчання (див. рис. 7).

Рис. 7. Задоволеність різними аспектами навчання (1 – min, 5 – max)

Результати опитування демонструють загальне задоволення здобувачів/-ок освітнім процесом (середній бал – 4,0 із 5). Найвищі оцінки отримали такі аспекти, як «логічна послідовність вивчення навчальних дисциплін» (4,2 балів), «якість освітньої програми загалом» (4,1 балів), «якість навчально-методичних матеріалів навчальних дисциплін» (4,1 балів), «чіткість та зрозумілість критеріїв оцінювання навчальних досягнень» (4,1 балів) та «залученість до занять професіоналів-практиків, експертів галузі, роботодавців» (4,1 балів).

Найнижчі оцінки отримали «навантаження (кількість дисциплін у семестрі, кількість аудиторних годин на тиждень)» (3,9 балів) та «методичне забезпечення самостійної роботи» (3,9 балів).

Посередньо здобувачі/-ки оцінили такі аспекти: «перелік навчальних дисциплін, що вивчаються», «розклад занять», «співвідношення між аудиторними годинами та самостійною роботою» та «можливості для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії». Середній бал для цієї групи показників становить 4,0.

Відкрите запитання анкети стосувалося покращення якості освіти: «Надайте, будь ласка, свої пропозиції щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в ХНМУ» (відповідь надали 44 респондента/-ки). Якщо в одній відповіді містилось кілька пропозицій, вони рахувались окремо, проте висловлювання «не розбивались».

Частина відповідей не містили пропозицій. Так, у 29,5 % відповідей зазначалось, що все добре, все влаштовує, а також такі відповіді:

«Все влаштовує, деякі викладачі самі питають які є пропозиції з приводу викладання дисципліни»;

«Продовжувати як воно є)».

Найбільше студентів хвилює розклад навчання це підкреслили 18,2 % опитаних:

«Нормувати розклад»;

«Початок навчання з 12-00 =)»;

«Треба більше підготовчих занять до кроку щоб більше студентів його складали»;

«Розклад у студентів 1 курсу (стоматологія) на лютий–березень і т. д. сформований дуже незручно. Майже всюди стоїть лише одна пара на день, що унеможливлює нормальне планування часу. Значно логічніше було б зробити навчальні дні більш рівномірними: частину днів повністю заповненими, а частину — лекційними або вільними. Бо вкрай важливо врахувати реалії сьогоднішнього часу: багато студентів змушені працювати, адже фінансова ситуація складна, і кожному потрібна можливість поєднувати навчання з підробітком»;

«Було б чудово перестати займати час студентів непотрібними дисциплінами. Організувати мудл в однаковому форматі для всіх кафедр і дисциплін»;

«Вирівняти розклад лекцій та практичних занять, бо за розкладом маємо спочатку складати матеріал викладачу, а потім слухаєм лекцію з цією ж темою»;

«Не такі короткі канікули»;

«Щоб була можливість відмовитись від вибіркових дисциплін так як їх абсолютно не потрібно і ніхто цікаво не проводить у крок вони не входять».

6,8 % відповідей містили зауваження щодо роботи викладачів:

«Прошу звернути увагу на поведінку викладача кафедри медичної біології. На заняттях постійно присутні булінг, моральний тиск, знущання, перехід на особистості, а оцінювання часто виглядає необ'єктивним. Таке ставлення принижує студентів і створює нездорову атмосферу, у якій неможливо нормально навчатися»;

«Покращити кафедру мікробіології, бо постійно змінювались викладачі, не зрозумілий силабус, не зрозумілі матеріали для навчання, знань з цього предмету у всіх нульові, і хотілося б вийти вже на очне навчання як і інші університети (Мудрого, Каразіна), бо це причина по якій я планую переводитись якщо нічого не зміниться»;

«Більше акцентувати увагу на підготовку до КРОКу»;

«Зацікавленість викладачів».

Серед побажань 13,6 % стосувались розширення практичної складової курсів (це питання подекуди перетинається з побажаннями мати очні заняття):

«Більше практики очно»;

«Більше практичних занять»;

«На мою думку при вивчені анатомії викладачі надають замало візуального матеріалу. студенти вчать де що знаходиться, де проходить і

т.д. загалом теоретично (це як взяти в дорогу не навігатор, а список поворотів де треба повернути). з кращим візуальним матеріалом було би легше»;

«Орієнтир на нові протоколи лікування, вивчення актуальної інформації по міжнародним стандартам, більше не сухої теорії, а розбір реальних кейсів. Як наприклад наш викладач зараз, Волошин О.О. з кафедри хірургічної стоматології. Крім теорії демонструє свої реальні кейси з роботи, дуже цікаво та повчально, та краще розуміння хірургії»;

«Розробка системи онлайн-розбору реальних клінічних кейсів»;

«Було б дуже зручно, якби лекції та зустрічі із запрошеними лікарями для студентів стоматологічного факультету проводилися не лише офлайн, а й у онлайн-форматі. Це дало б можливість більшій кількості студентів долучатися до заходів і не пропускати важливу практичну».

Частина пропозицій (4,5 %) стосувались методів викладання навчальних дисциплін:

«Проводити заняття з розбором матеріалу, а не висіти для галочки».

Певна кількість здобувачів (13,6 %) вважають, що інформаційний супровід навчальних дисциплін, методичні матеріали можна було б вдосконалити, осучаснити чи розширити:

«У зв'язку з тим, що студенти навчаються онлайн, я пропоную записувати всі лекції на відео (як це робить кафедра гістології) та завантажувати їх на YouTube або іншу платформу. Це дасть студентам можливість переглянути матеріал після лекції та краще його засвоїти»;

«Більше книжок в вільному доступі інших авторів, а не якогось одного в якій дуже мало та стисло подано інформацію , і якої не достатньо для підготовки до практичних занять, також презентації з лекцій якщо б вони були всі в мудлі це було дуже гарно»;

«Створення високоякісного відео-контенту (якісні відео-лекції в постійному доступі, наглядної демонстрації тощо). В приклад наразі можна привести кафедру Гістології з її відео-лекціями»;

«Іноді виникає проблема, коли викладачі не приймають інформацію з офіційних матеріалів для підготовки, хотілося б узгодженості вимог».

Частина коментарів (11,4 %) стосувались технічних засобів викладання:

«Впровадження новітніх технологій»;

«Оновлювати програми відповідно до сучасних стандартів медицини. Розвивати цифрове навчання для більшої доступності матеріалів. Ураховувати зворотний зв'язок студентів»;

«Систематичне використання цифрових платформ»;

«Хотілось би, щоб МКР програма знову запрацювала, адже в кінці 2025 стались поломки, сайт відновили, а програму – ні»;

«В цілому - все гаразд»;

«Я маю досвід навчання в іншому університеті(у Львові), то ж можу трішки порівняти: там не було у використанні застосовано сучасні платформи , які в практичному досвіді виявились для мене зручними, комунікація з викладачами/деканатом і т.д. швидка через пошту . Це стало для мене таким трішки новим. Тому вдячна ХНМУ за хороші умови!».

Висловлювались здобувачі/-ки також і щодо форм навчання (13,6 %):

«Хотілося б більше бачитися очно з викладачами»;

«Хоча б декілька разів виходити офлайн на тиждень, бо бачити все в комп'ютері й вчитися бути лікарем без змоги навіть бачити реальних людей чи препарати це, на мою думку, не працює»;

«Все чудово але краще було б очне, наприклад десь в безпечному регіоні відкрити філіал».

Були і такі відповіді, які важко категорізувати (4,5 %):

«Висловлюю щиру вдячність організаторам за проведення «Стоматологічного Спікер-Марафону». Це надзвичайно корисний захід, який дає можливість отримати актуальні практичні знання та натхнення для майбутньої професійної діяльності. Було б чудово, якби подібні події стали регулярною традицією нашого університету. Дуже дякую!»;

«Хотілось би інтегрованих занять зі студентами з інших вузів України для подальшого нетворкінгу».

Здобувачам освіти був запропонований також перелік різних процедур, порядків та діяльностей університету з проханням позначити, з чим саме вони обізнані (див. рис. 8).

Респонденти/-ки продемонстрували високий рівень обізнаності зі всіма запропонованими пунктами. Найвища обізнаність виявлена щодо Кодексу академічної доброчесності ХНМУ (98,7 %), порядку і умов вибору студентами вибіркових дисциплін (97,8 %), процедури реагування університету на порушення академічної доброчесності (92,4 %) та порядку перескладання заліків та іспитів (86,5 %).

Дещо нижчі, але також високі показники обізнаності зафіксовані щодо того, що робить університет для гарантування безпеки студентів та спияння їхньому здоров'ю (86,1 %), інформації щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (82,5 %), заходів, які проводить психологічна служба університету (82,1 %), інформації про програми міжнародної академічної мобільності (80,7 %) та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (80,3 %).

Найнижчий рівень обізнаності спостерігається щодо порядку оскарження результатів заліків та іспитів (76,7 %).

Рис. 8. Ознайомленість з порядками, процедурами, діяльністю університету (%)

Подібне запитання стосувалося і задоволеності студентства порядками, процедурами, підтримкою, забезпеченістю університету (див. рис. 9).

Найбільше респонденти/-ки задоволені платформами дистанційної освіти університету (88,8 %), порядком і умовами вибору студентами вибіркових дисциплін (85,2 %), рівнем консультативної підтримки з боку деканату (83,4 %), можливістю користуватися наданим доступом до міжнародних інформаційних ресурсів (82,5 %) та рівнем освітньої підтримки з боку викладачів кафедр (80,7 %).

Дещо нижчі показники задоволеності зафіксовано щодо рівня консультативної підтримки з боку кафедр (79,4 %), рівня матеріально-технічних та інформаційних ресурсів Наукової бібліотеки університету (78,5 %) та порядку перескладання заліків та іспитів (77,1 %).

Найменше здобувачі/-ки задоволені рівнем соціальної підтримки (проживання, харчування, стипендії, соціальна допомога тощо) (56,5 %),

порядком оскарження результатів заліків та іспитів (69,5 %), процедурою врегулювання конфліктних ситуацій (71,3 %), рівнем матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу (72,6 %) та рівнем безпеки перебування в університеті і сприяння здоров'ю студентів (74,4 %).

Рис. 9. Задоволеність підтримкою, порядками, процедурами, забезпеченістю університету (%)

Заходи, які проводить психологічна служба ХНМУ, відвідували 18,4 % здобувачів, з яких 36,6 % задоволені взаємодією із представниками психологічної служби.

Окремий блок анкети був присвячений можливим конфліктним ситуаціям, які можуть виникати під час навчання. 10,8 % опитаних під час навчання мали конфлікти з викладачами; 2,7 % — з представниками адміністрації, а 7,2 % конфліктували з іншими здобувачами освіти.

Респонденти/-ки мали можливість прокоментувати, у чому полягав конфлікт, було отримано 13 змістовних відповідей, що складає 5,8 % від загальної кількості опитаних.

Більшість коментарів стосувались різних аспектів взаємодії з викладачами (76,9 % від загальної кількості отриманих відповідей на це запитання). Здобувачі/-ки писали про некоректне ставлення викладача, необ'єктивне оцінювання; несправедливе виставлення пропуску заняття, тощо:

«Викладач з фармакології, поставила двійку за ту пару де була і відповідала. Потім прискіпливо приймала відпрацювання (ніби знущались)»;

«З викладачем дуже давно, через несправедливе оцінювання. Оцінка була поставлена нижче тільки тому що викладач не хотів, щоб у мене було 200 за дисципліну (це так прямим текстом було сказано)»;

«Особиста неприязнь викладача до мене , через це не могла отримати залік з предмету»;

«Викладач з фармакології 4 практичних заняття підряд ставила нб просто так не заважаючи на те що я був присутній на її заняттях і один раз пара починалася о 9 ранку, я запізнився на 7 хвилин зайшов на пару а мені сказав викладач що в мене нб вже стоїть і я можу бути вільний (заняття я відсидів повністю а потім ще й відпрацьовував його)»;

«З викладачем з фармакології»;

«Викладач кафедри медичної біології постійно принижує всіх студентів і щоразу замість того, щоб зосередитись на парі, студент має думати як відстояти себе, щоб не сказати зайвого»;

«Викладач не вірив у можливість зміни КРОК-1 для стомату, адже що там питати про рот? Виявляється під час пари не можна пити воду, навчаючись дистанційно виявляється є заборона на присутність людей на фоні»;

«У відношенні, некоректному висловлюванні з боку викладача до студентів»;

«Непорозуміння під час відпрацювання заняття»;

«Незрозуміла, нечітка, зверхня позиція викладача».

Був коментар про конфлікт зі своїми колегами (15,4 %):

«Паралельна група не дуже добре відноситься до нашої, деяки студенти, скажемо так, і через це виникали труднощі»;

«З іншими здобувачами на фоні вибору дисциплін, складання іспитів у певному порядку».

Були ще й такі коментарі, з яких неможливо було довідатись про сутність конфлікту та його сторонах (15,4 %):

«Фармакологія»;

«Особисті питання, не пов'язані з процесом навчання».

Останній блок анкети був присвячений оцінці результативності навчання за обраною освітньою програмою. Одне з питань стосувалося того, наскільки університету вдалося під час навчання розвинути або покращити м`які навички здобувачів освіти (див. рис. 10).

Рис. 10. М’які навички, які університету вдалося розвинути у здобувачів під час навчання (%)

Згідно з розподілом відповідей, університет найкраще сприяє розвитку таких навичок, як «комунікабельність» (64,6 %), «вміння самостійно приймати рішення» (63,7 %), «відповідальність за власні дії» (61 %), «здатність висловлювати та відстоювати власну позицію» (60,5 %) та «вміння працювати у команді» (60,5 %). Також більше половини респондентів/-ок відзначили розвиток «вміння критично мислити» (56,5 %).

Водночас, за оцінками здобувачів/-ок, університету варто приділити більше уваги розвитку таких навичок, як «ініціативність» (45,3 %), «емоційний інтелект» (41,7 %), «активна життєва позиція» (30,9 %), «вміння вести за собою» (29,1 %) та «навички співпереживання» (27,8 %).

Частина респондентів/-ок також обрала варіант відповіді «складно сказати» (9,9 %).

Була також і дописана самостійно одним із опитаних відповідь: *«Не звертати увагу на людей. Терпіння. Витривалість».*

Більшість опитаних (81,2 %) задоволені тими компетентностями, що в них розвинув університет. Незадоволеними виявилися 0,9 % респондентів/-ок, а варіант відповіді «Складно сказати» обрали 17,9 % здобувачів, які взяли участь у дослідженні.

Наостанок було поставлене таке запитання: «На Вашу думку, якою мірою навчання за цією освітньої програмою вплине на Вашу подальшу кар’єрну траєкторію?» (див. рис. 11).

Студентські «оцінки» є позитивними: 89,2 % вважають, що освітня програма матиме вирішальний вплив чи стане доволі впливовою.

Натомість тих, хто вважає, що освітня програма майже не матиме впливу на її / його подальшу кар’єру, було 0,9 %. Ще 7,2 % вважають, що навчання здійснить певний, але незначний вплив на подальшу кар’єру, а 2,7 % утруднились із відповіддю.

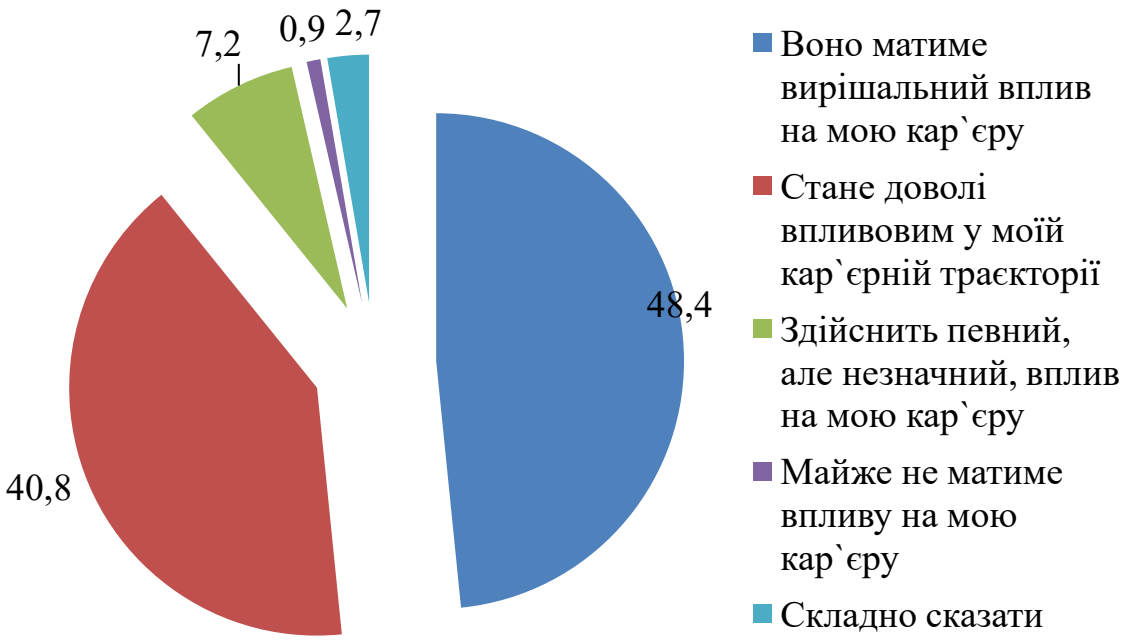

Рис. 11. Вплив навчання за освітньою програмою на подальшу кар`єрну траєкторію (%)

.

Аналітичний звіт виконала 16.03.2026 р.

Соціолог психологічної служби ННІ ЯО

Дзюба О.М.